

פוליטיקה של מפלגת העבודה

ד"ר רמזי מקדונלד, פוליטיקה של מפלגת העבודה: תרגום ד"ר י. כרמין. בצירוף תנועת העבודה והעם. תרגום י. הלוי. הוצאת ספרים «חברה» תל-אביב.

ספרות-התרגומים, ההולכת ורבה בשוק הספרים ובמחנה הקוראים ושך-בויה המתמיד יש בו ודאי גם להעיד על רבוי הצרכים של חוג-הקוראים הנמצא בקו-הגידול, נכנסת קמעה-קמעה לכלל דיפירינציציה. מובן, שאין הכונה לספרות מקצועית, המיועדה למומחים, אלא לספר השוב לכל נפש. תחת ההסתפקות בסוג הבלטריסטי נעשים נסיונות להרחיב את היריעה ולהכניס בתחום-הטפול מיני-ספרות אחרים, הבאים לספק צרכים שונים. נסיונה של «חברה» להוציא בכל חודש ספר בשדה סוציאלי ופוליטי חידוש הוא ובו כלולה – כעין חידוש-לוי – ההתאמצות לתת גם ספר מקורי בשטח זה. יתכן שמפאת החירוש אין לדקדק כחוס השערה עם רשימת-הספרים שנתפרסמה, שאילולי כן אפשר היה להשיג על אותו העירוב של סוגים שונים ונבדלים, הן מצד הענין והן מצד המשקל. אך אפשר שהעירוב הוא מוצדק או, לפחות, מוסבר מתוך הגישוש הנודע ממילא למלאכת-נסיון, או מתוך שהעושים נתכונו לתפוס את המרובה אגב גוון-החומר, שהקל והכבד ממוזגים בו.

ראשון לספרי ההוצאה הזאת היא חוברתו של ד"ר רמזי מקדונלד «פוליטיקה של מפלגת-העבודה», שצודף אליה הקונטרס הפרוגרמתי של מפלגת-העבודה הבריטית, «תנועת העבודה והעם». ודאי שמן הראוי הוא, שצבור הקוראים שלנו יהא לומד ומכיר את מהותה, תפיסתה וארחותיה של מפלגה גדולה זו, השניה במעלה ובמשקל באנגליה לעת בחירות לפרלמנט, ביחוד כשהמבקר והמרצה הוא נְפֶּרָה ומנהיגה של המפלגה, העומד עתה בראש הממשלה. ויש להצטרף שהצמצום והמגמה שבחוכרת – צביונה הוא תעמולתי בעיקר – מיעטו את דמותה והיקפה של ההסברה. עיקרו של הספר להראות לבוחר האנגלי בכללו, כי דרכה של מפלגת-העבודה סולידית היא, אינה כרוכה בשום הסתערויות ובלבולי-סדרים ואקשים מהפכניים; שמהפכנותה אינה אלא עלילה שטפלה עליה עדת אויביה ושאין תכליתה להגיע לירי שלטון מעמדי, אלא התביעה לשיחופם של כל המעמדות לפי משקלם ולפי היחוד שבהשקפותיהם באחריות החיים והנאתם. מכאן ההרגשה החוזרת בכמה גירסאות, שלא המעמדיות ולא הרדיקליות הן מיסודותיה של המפלגה וששני האלמנטים האלה, עד כמה שהם מצויים בה, אינם אלא שיירי העבר. קצורו של דבר: המפלגה, ששרשיה נעוצים במציאות מעמדית ושהמציאות היא צדוקה ההיסטורית, מפליגה והולכת מתחומה זו ופגיה לאומה, לצבור, לכלל, לחברה, לקהל – כפי שהמחבר חוזר ומכנה את הצבור

מעיד בחוברתו, שמתנגדי ה«לבור פֶרְטֵי» ממחנת הימין הם דחוקים מישרנות במלחמתם במפלגת-העבודה. אך נראה, שאין הרבר מפדיע בערו לנקוט בכלי-מלחמתם של אלה, כשהוא מגיע לידי פולמוס בידיביו משמאל. אך, כאמור, חוברת-תעמולה היא ואין להקפיד.

החברת כוללת הרצאה מסברת על דרכי-ההלאמה ופרקים הבאים להוכיח, כי מפלגת-העבודה מסוגלה להעמיד מתוכה תבר-אנשים הראויים לתיקי-מיניסטרים. הפרקים האלה הם כיום, לאחר שהמפלגה עלתה פעמים לשלטון, מיותרים ונדאי שהבוחר האנגלי אינו נצרך להסברה, כשהעבודה מנצצת לבגד עיניו, ואף הקורא העברי יכול היה לנתר עליה.

לשון התרגום הקלה, שדרכה שלא לדקדק במדה יתירה, ההקדמה המסברת שניתנה בראש-הספר, התוספת וההערות. מפתח-השמות והעינים שבסופו, הניקוד במקומות הדורשים זְקֻנָּה, ההקפדה בטדנסקריפציה של שמות לועזיים וניקודם ותוספת-השם במקורו באותיות לטיניות (ואל תהא קטנה זו קלה בעינינו) מוכיחים, כי ההוצאה, המתכוונת לחוגי-קוראים רחבים ומגוונים, אינח חושכת דאגה, שספריה יהיו נקראים בקלות, כיאות לספרות פופולרית.

ד. שי.

שמפלגתו פונה אליהם – ומתוך כך היא מצווה על מלחמה במגמות המעמדיות. הליקוידציה של המעמדיות האיריאולוגית נעשית מתוך הסברה, שאין היא אלא מרְשָׁה נפסדת של דעות מוקדמות, שהעקירה יפה להן.

ראשונים באומה הנקראים להצטרפות למפלגה הם מעמדות-הבינים, ביחוד עובדי-הרוח שבהם. המחבר מבקש להוכיח להם, שלא בחכמה נגררים הם אחרי המעמד השליט בהשקפותיהם ובנמוסיהם, כי באמת מקומם בתנועת-העבודה, «כבני-ברית טבעיים בשלטון-המדינה», שהרי צריכה ללכדם ולאחרם האירדיאה. המשותפת של «חברה שיתופית תעשיתית, שבה יעבדו הידים והמוח לטובת הכלל». יש להלחם בחשדנותם של הפועלים, שאין הם רוחשים אמונים לבעלי-האומניות החפשיות וסבורים, כי אין ביאת-כח טובה לפועל מאשר הפועל עצמו; החששנות הזאת היא, לדעתו של המחבר, פרי של גחיתות ודוגמתיות של צרי-אופק, המיוחדת להם «לשואבי-מים וחוטבי-עצים המגיעים לשלטון», שאינם מבינים, כי «יש צורך ביצירים שהם יותר מאופסים». שיתוף-הפעולה של המעמדות האלה מקער ממילא את שיווי-התיאוריות הדוגמתיות, את הדעה המוקדמה והחשדות של הפועלים להולכים בראש-המפלגה, שהם עצמם בעלי-אומניות חפשיות, ותחת ההשקפה של מעמד תבוא, לדברי המחבר, השקפה מקפת יותר על צרכי-הלאים וטובת-הכלל. סתימת-הגולל על התורה המרכסיסטית, שעוסקים בה חלקים נכבדים של מנהיגי-הסוציאליזם במדינות הרבה מתוך המצאת. פירושים מחורשים לתורה זו, מתבטאת בחוברת זו פשוטה כמשמעה, מתוך שהמחבר קובע מעובדה מקוימת, כי המטריאליזם הרוגמתי ורעיון מלחמת-המעמדות לא קנו לעצמם מעורם שביתה במפלגתו ובמקומם באה ההבלטה של האגושי-כללי, ונמצא שבניגוד לתפיסה המרכסיסטית, הרואה את ההתפתחות כשלשלת ארוכה של מלחמות גלויות ומסותרות של מעמדות על השלטון, נראית הקידמה בעיני המחבר ומפלגתו כהתאמצות כללית של החברה לשם השגת החופש. במקומות אחדים שבספר מתקבל אפילו הרושם המורה, כאילו המלחמה של המעמדות לפי פלגותיהן, אינה מלחמה של אינטרסים מנוגדים, אלא של קבוצות, שכל אחת טורחת ומשתדלת להיטיב בהשקפותיה ובתכניותיה עם החברה כולה ומפלגת-העבודה היא שהכי לה מכולן בתכניתה.

המחבר רואה את עצמו פטור ממלחמה רעיונית בזרמים הרדיקליים שבמפלגה (בימי כתיבת הספר היתה הכונה בעיקר למיעוט הבולשביסטי, שנפלט אחר-כך מתוך המפלגה, אולם עמו לא חדלה התסיסה הרדיקלית). והוא מסתפק בדריאגוזה פסיכולוגית של הרדיקליות ואומר למצות בדרך זו את ענינה. למתינותו הוא נוטל את המוגנפולין של השכל השופט והמעשי ובמתנגדיו הוא תולה התרגשות, מצבי-רוח מרוגזים, עצבנות המביאה לידי פחד-הבל, כאילו חסרו הללו כל עמדות איריאולוגיות ותורות. מפורשות ומפורטות ורק גורמים פסיכיים, כמו העדר-סבלנות ורוגז, היו פועלים בהם. אמנם לאחר שהעמיד את הוכחה בשטח זה, הריהו גומל חסד לקיצוניים ומוצא לומר קצת שבחם, שהם «חלוצי-הקידמה» המצויים «בצבאות-החלוץ-התרים», שהם «ממלחו ומשאורו של העולם». אבל במה הרברים אמורים, כשהם אינם קובעים לעצמם שיטה ותורה משלהם, אלא משמשים כעין מְרַבְּנֵי: של המזגנים והמשוקלים, שתפקידם ליטול את «הסִפְּתִים» – כלשנו של המחבר – ו«ללמדם לטוב בעול», קרי: «בעול-האחריות», ואין אחריות אלא-התפיסה כפי שנתנסחה בחוברת: קידמה בלי מהפכה ותמורה בלי פגיעות-הפוכות וכלי אמצעים פראיים, מהפכה של הקלפי. שכן אין המחבר ומפלגתו מאמינים: בכוא-המהפכה והוא נלחם בתפיסה המעמדית. שאנו רואים בה אלא «צרות מחשבה» של אלה שאינם הוגים: אלא «בעיני הכת» שלהם ומפקירים עצמם «לפרות: שאין להן שחר». אשר למעמדיות ברי לו, כי «מפלגת-העבודה בתור מפלגה-מעמדית נפול תסול», ואשר לקיצוניות ברי לו, כי «הבולשיונים הוא נסיגת-אחור של השכל האנושי», ויש להתפלא, שלא הקדים את לידתה של נסיגת-שכל זו ולא תְלָאָה בקצת מאבות-הסוציאליזם בכללו, וביחוד באסכולתו של מרכס ובבעל-האסכולה עצמו. המחבר